

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Magyar börtön.

Nem valami pánszláv vagy dákóromán lapban; a magyar nyelven megjelenő Népszavában olvasom az örvendező ujjongások közt megírt eseményt, hogy 1909. márciusában 16000-en szabadultak meg a magyar börtönből. Ami annyit jelent, hogy egy hónap alatt tizenhatezer magyar ember vándorolt ki Amerikába.

Hát csakugyan börtön-e ez az ország?!

Kezembe kerül egy-egy amerikai magyar lap. Hatalmas, nagyterjedelmű ujság, kiállja a versenyt bármelyik magyarországi ujsággal. És alig van köztük egy-egy olyan szám, amelyben meg ne csendülne a honvágy, sőt a legtöbb egyenesen arra neveli véreinket, hogy térjenek haza — haza, Magyarországra. Az a sajtó a kapocs idegenbe szakadt véreinkkel, abból tudjuk meg, hogyan megy a sorsuk és onnan értjük meg, mit sug a szívük: hogy jobb otthon.

Otthon! így hívják odaát az ó hazát. Nekik otthon, az itt lévők egy töredéke pedig úgy nevezi, hogy börtön.

Ki hallott még olyan örültről, a ki visszakivánkozott volna az elhagyott börtönbe? aki otthonának nevezte volna szenvedései elhagyott helyét? Hogy Magyarország micsoda a magyarnak, azt

amerikai véreinktől kérdezzük meg. Ők érzik, ők talán megtudják nekünk magyarázni, mi az a föld, ahol élünk, halunkunk kell.

»Magyar börtön:« hazug beszéd, bolond beszéd. Arra való csak, hogy ezt a szerencsétlen országot még jobban meggyöngítse, kivándorlásba hajtsa férfiai legjavát s így az itthon maradottak annál jobb prédái legyenek a beözönlőknek. A »magyar börtönnek« két ajtaja van: egyik Fiuménál a magyarok részére — ez kifelé nyílik; a másik ott van, ahol a hátrarendőrség állomásait nem győzik eléggé szaporítani: ez az ajtó befelé nyílik. Az elsőt át hajrá! hadd menjen kifelé a magyar munkás! A másikon annál vigabban jöhet az új — párttitkárok fajtája.

Multkor az amerikai Szabadság kérdést intézett olvasóihoz, miért vándoroltak ki? A válaszok többsége kettőre panaszkodott: a magyar adó rendszer könnyörtelenségére és a magyar közigazgatás vizözönelőtti tempóira. Mind a két panasznak sok a jogos alapja. Hanem az is bizonyos, hogy nincs az az ótörök adószedés és tibeti közigazgatás, mely képes volna annyira elcsüggeszteni a magyar lelkeket, mint egy magyar nyelven szerkesztett lap, mely minden sorával a a hazát gyalázza, melynek egyetlen célja a magyarság kipusztítása, mely képes a

magyar börtönhöz hasonló lelketlen ráfogásokkal megtéveszteni a szegény embereket, csak hogy minél többen siessenek kifelé azon a fiúmei kapun. Kell itt a hely másoknak!

Ilyen cikkek olvasásakor sajnálja az ember, hogy a botbüntetést nagy könnyelműen eltörölték.

Van itt hiba bőven, minek tagadjuk? Az adórendszer, a közigazgatás, meg még sok minden, a mit csak a kis ember érez egész súlyában. Ezeket ostorozni, megjavításukon, ha kell, drasztikus eszközökkel is dolgozni, hazafias dolog. Hanem a különben is meglazult kitaratást hazug frázisokkal még jobban gyöngíteni, a népet lelketlenül kiüzni ekéje mellől az újvilág gyilkos bányáiba és mindezt tenni a nép — barátság színlelésével, — olyan eljárás, amelyet eléggé megbélyegezni nem lehet, amely ellen a népet felvilágosítani: szociális, hazafias és emberbaráti kötelesség.

Ha Magyarország magyar börtön, miért nem járnak elől a menekülés példájával a véres nyakkendő titkár urak? Tessék, senki sem tartóztatja őket. Sőt! Kint tágasabb, csak tessék.

*

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A bolondok.

Írta: Bittó Károly.

I.

Nem olyan bolondról akarok írni, mint a világhíres, sok ideig fentmaradó nagyszerű költőknek, Petőfinek az örülte volt. Az én bolondom más bolond; bolond, mert szelidebb és örült, mert veszedelmesebb: önmagának, a családjának és a társadalomnak.

És sajnós. Ez az én bolondom, majdnem — no, mit is mondjak? Talán majdnem minden harmadik emberben feltalálható. Így vagy úgy; de van belőle valami...

Volt otthon, Pozsonyban egy ember. Ez az ember, félművelt volt és félig végzett. Mikor elvégezte a négy gimnáziumot nyolc év alatt, a pozsonyi főispánhoz beadott egy kérvényt irnoki állásra. Felvették, alkalmazták, másolt. És kapott havi harminc forintot. Azután szerelmes lett: megnősült. A főispán nászajándékul husz koronával emelte egyelőre a fizetését.

Az én emberem azonban bolond volt. Nem szerette a munkát s elhidegült szép kis családjától, kiért dolgozni kell.

Eltelejte azt, hogy ő vármegyei irnok. Gentrinek, gazdagnak képzelte magát. Nem tett egyebet, mint kártyázott, mulatott, lóversenyzett.

De miből. Adóságra és kártyanyereségből. Ámde az ilyen pénzt vétek annak a szegény éhezős családnak haza vinni, gondolta magában és elmúlta a barátaival. Azok pedig akadtak. Voltak köztük: falusi jegyzők, szolgabírók, vármegyei ülnökök, tiszt is, minden más, csak megyei irnok — nem.

Aztán vége lett a környezetnek, a barátoknak, mert nem volt több hitel; de vége lett a kis családnak is.

Most, a napokban ezzel a bolonddal Pesten találkoztam a lóversenyen, éppen fogadott a »Gondolatra«, hogy bejön-e vagy nem? Így akart pénzt keresni.

Mikor megpillantott, hozzám jött és kikergette véleményemet a ló esélyére nézve.

Engem, ki a lóversenynek és az ott végbe menő dolgoknak csak szemlélője vagyok, számon fog el, ha látom, mint megy tönkre az ember?

— Mért nem dolgozik, ember?

— Én is ur volnék, vagy mi... mondta helytlen, névtelen mosolylyal.

Kéőbb mentem a korszóra és ott, az elegáns emberi tömkelegben, az urnak, a bolondnak a felesége virágot árult, szép tavasz virágot: gyöngyvirágot. És egy rongyos kis fiú fogta az asszony szoknyáját...

II.

Koránjött Mózsival, a falumbéli ősz zsidóval, találkoztam most Szolnokon. Husz év után. Megcsókoltam. Szavamra meg én. (Furcsa, ugy-e? Ha egy néppárti és egy zsidó atyus csókolozik!) Husz év szép kis idő; husz év előtt nem is csókoltam volna meg Mózsit, mert elárult, szegény jó nagyanyámnak, megmondta az igazat, hogy a pulykákat nem a cigányok mérgezik meg, nem attól döglenek, hanem hát én és kis pajtásaim lépünk a nyakukra, hogy legyen mit elmetetni, a virágos kis kertbe, a rózsabokor mellé.

De most! Megcsókoltam. Hiszen magával hozta kis falunkat és az egész rózsás, gyermeki multat.

Sokat kérdeztünk egymástól, úgy annyira, hogy nem tudunk felelni sem. S aztán rátértünk

Tennisz

szines női

szines gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD

áruházában kaphatók.

A politikai válság.

A király tegnap délután két órakor visszautazott Bécsbe. A felség — mint a miniszterelnök az újságíróknak tegnapi audienciája után mondotta — a döntést fentartotta magának. Egy bécsi nagy lapnak az a híre, hogy Andrassy megbízást kapott kabinetalakításra, nem bizonyult valónak és a félhivatalosak erre vonatkozólag a legerélyesebb cáfolatokat adták ki.

A politikai klubokban tegnap este az a hír volt elterjedve, hogy *Wekerle* miniszterelnök áll előtérben. Egy előkelő alkotmánypárti képviselő, mint pozitívumot állította oda, hogy a német császár elutazása után a király *Wekerlét* fogja designálni. *Wekerle* csak *Andrassyval*, *Kossuthal* és *Apponyival* kész tovább kormányozni. Másképpen nem vállalkozik. A nevezett négy politikus között napok óta hosszas konferenciák folynak egy kibontakozási terv dolgában.

Ma még mindig az egységes pártalakulás, vagyis a fuzió eszméje áll előtérben. Ezt kívánja a király és így véli *Andrassy* is a válságot megoldani. Valószínűnek tartják, hogy a függetlenségi párt egy része kész vezéreit követni és hogy a döntő pillanatban legfeljebb nyolcvan ember marad *Justh* mellett.

Az ugynevezett »bank-csoport« bizalmas összejöveteleket tart, hogy a készülő fuziót megakadályozza. *Justh* és *Holló* még mindig hajthatatlanok és eredeti álláspontjukból nem akarnak engedni, úgy hogy az érintkezés a bank-csoport és *Kossuth* között most már csaknem megszakadt. *Kossuth* és *Apponyi* állítólag *Wekerle*hez és *Andrassy*hoz csatlakoztak és elvben elfogadták a bankszabadalomnak meghosszabbítását. *Justh*tal most már egyáltalán nem tárgyalnak és a dolgok jelenleg úgy állanak, hogy *Wekerle*, *Andrassy*, *Kossuth* és *Apponyi* együtt vannak és készek a harcot felvenni *Justh*tal és az általa vezetett ellenzékkel.

a halálra és a végrendeletre. Elmondta az öreg, hogy teljesen befejezettnek tekinti az életet és el van készülve a halálra. Hálát ad a jó Istennek, hogy gyermekeinek és rokonainak tekintélyes vagyont hagyhat hátra. Nem felejtkezett meg azonban a jótékonyaságról sem; még a falunkbéli katolikus körnek is hagyott ezer koronát, hogy vegyenek rajta könyveket, »jut.«

— Nem úgy tettem — mondá — mint *Kóródi János*, a falunkból származott gyáros, ki milliókat hagyományozott jótékony célra; de csak azért, hogy neve: kövön, papíron, arcképe a tanácstermek falain díszeljen. Én azt tartom: először jövek én, azután egy nagy semmi, azután a jótékonyaság.

— Na és mit akar evvel mondani.

— No hát azt, hogy a *Kóródi* fiai megkapták a gyárat, amely nem látszik ki az adósságtól, a rokonai, szegény rokonai, azok hozzám jönnek koldulni váltóval. Adtam én is mindenkinek; de nem tudnék nyugodni gyolcsomban, deszkámban, ha jótékonyaságom fája mellett, melegedve az ismeretlen, az idegen, szegény és fiam, unokáim lelkiileg, testileg megfagnának.

Megjegyezzük még, hogy alkotmánypárti képviselők hiradása szerint *Wekerle* és *Andrassy* kijelentették párthiveik előtt, hogy *ők egymás nélkül nem vállalkoznak semmire*. *Ők* teljesen szolidarisak és ha az új alakulásból *Andrassy* kimaradna, úgy abban *Wekerle* sem fog részt venni.

A függetlenségi párton a nyílt szakadás bekövetkezése már nem is napok, hanem órák kérdése. Az egységes függetlenségi párt korányra jutása nélkül a válság újabb válságot jelent s ugyancsak válságot jelentene egy új választás elrendelése is.

Wekerle Sándor a tegnapot is tanácskozással töltötte s ma egész délelőtt lázasan dolgozott azon, hogy holnap amikor gróf *Andrassy* Gyulával együtt a német császár látogatása alkalmából Bécsbe utazik, egyben körülbelül képet is adhasson a királyak arról, hogy a fuziókabinetnek milyenek a kilátásai.

Egyelőre határozott választ senki sem adhat erre a kérdésre. A függetlenségi párt jövő magatartása egészen kérdéses. Azon dől el a helyzet, mekkora a pártnak a *Justh*—*Holló* csoport befolyása?

A *Wekerle* kombináció mellett azzal érvelnek, hogy az a kibontakozási terv, melyet *Wekerle*, *Andrassy* és *Kossuth* együttesen dolgoztak ki, csak oly mértékben számíthat elfogadásra, hogy azért sem *Kossuth*, sem *Andrassy* egymagában nem állhat helyet. Így *Wekerle* vállalkozásának van a legtöbb possibilitása, annál is inkább, mert az ő támogatására *Andrassy* is, *Kossuth* is kész.

Andrassyra viszont abban az esetben kerülhet csak valószínűséggel a sor, ha erős függetlenségi ellenzék támad s küzdelemre van kilátás.

A program.

A fuziók párt programja ismeretes. Ennek alapja a bankszabadalom meghosszabbítása s ennek ellenértéke gyanánt a készfizetések föl-

igazsága volt *Mózsának*, csak nem értette meg a lélekvilágát, de átérezte.

Kóródit én is ismertem. Egyszerű, szürkeember volt, de nagyon szerencsés. És egy hibája volt. Es ez a hiba szenvedélylyé vált, bolondsággá fajult. Hiu és nagyravágyó volt. Mikor meghalt, a lapok dicsérték, magasztalták: temetése tényes és szép volt. Látványos. A rokonai pedig rongyosan követték a koporsóját.

III.

Éppen most érkezett a feleségemnek egy barátinője. Azt kérdi az asszonyomtól.

— Mit ír az urad?

— Most jött haza *Pestről* és valami boldokról ír.

— Ugy! Nevet és átkiált hozzám:

— Akkor írja meg, hogy az én uram is bolond, már két napja folyton kártyázik, négy szer küldött haza pénzéért; de én bizony nem adok neki.

Szegény asszonyka, aztán a feleségemmel beszélgetett. Nem hallhattam, de láttam, hogy könnyes volt a szeme.

vételét köti ki. A katonai vívmányokról csak a kilences bizottság ismert programjának keretében lehet szó, tehát nyelvi engedményekről a korona tudni sem akar, hanem csakis a zászló- és jelvénykérdésben való koncessziókról. Ilyen alapon küldik ki *Wekerlét*, hogy csináljon új pártot.

A király elutazott.

Tegnap délután 2 órakor szállt fel a király a különvonatra Budapesten s délután 6 óra 15 perckor Bécsbe érkezett.

Az állomáson semmitéle ünnepség sem volt ő Felsége óhaja szerint. Az állomáson csupán *Boda* főpolgármester várta a királyt, ki rövid szavakkal bucsuzott el az uralkodótól, ki nagyon szívesen fogadta a főpolgármester szavait s sajnálkozását fejezte ki, hogy csak így rövid ideig tartózkodhatott fővárosunkban. — Azután meglepedését fejezte ki a fővárosban tapasztalt rendről.

Érdekes epizód játszódott le, mikor *Paar* gróf a király szárnysegéde kiszállt a kocsiból, megbotlott s majdnem elesett a kövezeten. A király megragadta a gróf karját s mosolyogva mondotta:

— Aufpassen.

A rövid bucsuzás után az uralkodó sietve szállt fel a várakozó különvonat szalonkocsijába s a vonat rövid pár perc múlva elhagyta a pályaudvart.

Látogatások Kossuthnál.

Tegnap számosan látogatták meg a beteg minisztert. A délelőtt folyamán *Justh* Gyula képviselőházi elnök tett látogatást s hosszasan tárgyalt *Kossuthal*. Majd *Apponyi* érkezett a miniszter lakására, ki vagy másfél óráig maradt nála szintén vitatva a helyzetet. Ugyancsak látogatást tett a francia főkonzul is, ki érdeklődött *Kossuth* *Ferencz* állapota felől. Ezekon kívül *Szterényi* államtitkár tett jelentést a miniszternek egyes sürgős ügyekről.

Ami a beteg állapotát illeti, még mindig a régi. Semminemű változás nem állott be. *Müller* professzor, *Kossuth* háziorvosa teljes nyugalmat ajánlott a beteg miniszternek.

Választások a városnál.

Hetek óta tartó izgalom után elérkezett a választás napja, amelyen *Nagyvárad* város törvényhatósági bizottsága határoz a betöltésre váró tiszti állások felett. Eldől ma délután, hogy a megüresedett állásokra kiket tart legalkalmasabbnak a városatyák többségének meggyőződése.

De válasz lesz a mai választás arra a kérdésre is, hogy érdemes-e a jobb tehetségeknek, a munkát szerető jobb erőknél *Nagyvárad* város szolgálatába állani, mikor nincs biztosítva az előmenetel, hanem csak a bizottsági tagok változó szeszélyétől függ a boldogulásuk.

Már régen nem nyilatkozott meg oly intenzíven a városatyák érdeklődése a választások

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA
vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Csaladok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

iránt, mint most s előreláthatólag alig néhány bizottsági tag marad távol a mai közgyűléstől.

Az első két szavazás mutatja meg, hogy milyen terjedelmű lesz a választás s hogy melyik részen lesz nagyobb az erő. Mert jóllehet hogy a megegyezés sokat könnyített a választáson, de azért erős harcra lehetünk elkészülve.

*

A mai városi közgyűlésen megejtendő választások ügyében tegnap délután ugy a városi kör, mint a 48-as párt törvényhatósági bizottsági tagjai értekezletet tartottak, amelyen a polgármester elnöklelte alatt tartott pártközi konferencia megállapodásait tárgyalták.

Ugy látszik, hogy a pártközi konferenciának meg volt a várt eredménye, mert most már sokkal nyugodtabb a hangulat s a közös tanácskozás sokat köszörült a nagyon is kiélestedt ellentéteken.

A főbb állások betöltésénél ugyanis abban egyeztek meg, hogy nyílt kérdésnek hagyják a szavazást. Így nyílt kérdés lesz az *árvaszéki* helyettes elnöki állás, a *tisztiorvosi*, esetleg ha sor kerül az I. és II. aljegyzői állásokra a szavazás.

Ellenben a pártközi konferencia jelölte a III. aljegyzői állásra *Pásztor Bertalant*, II. alkápitánynak *Dayka Endrét*, fogalmazókká *Báthory Lászlót* és *Jánosy Gyulát*, irnoknak *Májercsik Ferencet* és a második helyre *Abrahám Jakabot*.

A városi kör tegnap délután dr. *Hoványi Géza* elnökielte alatt tartott értekezletén teljesen elfogadta a pártközi konferencia megállapodásait.

A 48-as párt értekezletét *Szokoly Tamás* országgyűlési képviselő elnöklelte alatt tartotta meg.

Az értekezlet szintén teljes egészében hozzájárult a pártközi konferencia megállapodásaihoz.

Mivel azonban csak egy irnoki állás van üresedésben, erre *Májercsik Ferencet* jelölte.

Abban az esetben, ha *Sztarill János* árvaszéki ülnök választatnék meg hely. elnökké, a *Sztarill János* helyére *Nissalovszky Endrét* jelölték ülnökké s az alkápitányi állásra *Pásztor Bertalan* jelölésében állapodtak meg.

*

A pártok az előbbi értekezleteken tévedésben voltak, hogy két irnoki állás üresedik meg, és pedig a *Hügel Ödön* halálával megüresedett irnoki állás és az esetleg *Báthory László* megüresedett helye. Azonban *Báthory László* jelenleg nem irnok, hanem irodatiszt. Erre az állásra azonban, tévedésből csupán egy városi napidíjas pályázott, holott egész sereg régi irnok van a város szolgálatában, akiknek az irodatiszti állás az egyedüli előlépés.

Ezen szempontokból ugy a városi kör, mint a 48-as párt abban állapodtak meg, hogy ha *Báthory László* fogalmazóvá választatik, a megüresedett irodatiszti állást a mostani közgyűlésen nem töltik be, mivel a pályázatot nem tartják kielégítőnek s új pályázatot kiírása mellett foglalnak állást.

Milyen lesz az új kórház?

Biharvármegye törvényhatósága még a múlt évben kimondotta, hogy a jelenlegi rozoga kórház helyett egy teljesen új és a kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő kórházat fog készíttetni. Egy évi viharos huza-vena után tegnap végre abba a stádiumba jutott az ügy, hogy már a tervekben is megál-

podhattak és valamilyen általános képet szereshetünk a létesítendő új közintézményről. A nagyszabású kórház terveit *Jendrassik Alfréd* műszaki tanácsos és *Fráter Imre* dr. igazgató főorvos készítették el. A tervek modernnek és mindenütt a külföldi kórházi intézmények szem előtt tartásával készültek. A tegnapi értekezleten, melyen az építési programot tárgyalták a tervek igen szerencsés megoldást ígérnek a kórház kérdésének. Hogy kivitelben is úgy fog sikerülni az a jövő titka. Annyit azonban már előre is le kell szegoznünk, hogy az új kórház, mely ötven évre fogja igénybe venni a vármegye anyagi erejét, nem lesz kébes kisarányai miatt a nagy beteg forgalomnak eleget tenni. Modern lesz és a mai orvosi tudomány vívmányai mind képviselve lesznek benne, de egy-két évtized alatt szüknek fog bizonyulni. Csak a vidéken nem létesítenek kórházakat.

A tegnapi építési programra előkészítő bizottság üléséről tudósításunk a következő.

Délelőtt 10 órakor a vármegye ház kistermében dr. *Móricz Ernő* megyei főorvos elnöklelte alatt ülést tartott a létesítendő kórház építési programját előkészítő bizottság. Az értekezleten jelen voltak: *Jendrassik Alfréd*, *Fráter Imre*, dr. *Vallner Ödön*, *Száhlender Károly*, *Korbélyi József*, *Révész Vilmos* dr., *Virányi Béla*, *Szöllösy Ernő*, *Kenéz Kálmán*, *Sártory Eadre*, *Tatár Zoltán*, *Balogh Elemér*, *Pekánovits Imre*.

Dr. *Móricz Ernő* megyei főorvos megnyitja az ülést dr. *Fráter Imre* igazgató főorvos olvassa fel az általa és *Jendrassik Alfréd* műszaki tanácsos által elkészített kórházi építési programot. Eszerint az új kórház az ország vidéki kórházai között a legmodernebb lesz. Minden tekintetben az e téren már jóval előrehaladt külföld van szem előtt tartva.

A kórház pavillon rendszerben épül. Az egész intézmény nyolc pavillonból fog állani s harminc elkülönített osztálynak ad helyet. Külön helyük lesz a hidegvizkuráknak, a szabadban tartandó kuráknak mint napfürdő stb. külön osztályban lesz a Röntgen-sugár vizsgáló-osztály. Külön osztály lesz a belgyógyászatnak, bőrbetegségeknek, tüdőbetegeknek, vérbetegeknek és gyermekeknek.

A kórházban 460 ágy lesz, — ebből 100-100 ágy lesz a belgyógyászat, bőrbetegek és tüdőbetegek osztályán 40 lesz a vérbetegeknek és 36 gyermekekosztályán s végül 84 a nő betegek részére.

A programot úgy általánosságban, mint részleteiben kisebb természetű módosításokkal fogadta el a bizottság. Az ülésnek 12 órakor volt vége. Ma ismét értekezletre jön össze a bizottság és ezen az értekezleten fogja megállapítani a pályázat kihirdetését és a feltételeket. Az építkezést valószínű, hogy már az ősz folyamán meg fogják kezdeni.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjék.

—

* **Májusi ájtatosság Mária-radnán.** A Boldogságos Szűz csodájának színhelye *Mária-radna* bucsujáró helyén a Ferenczrendiek kegytemplomában vasárnaponként prédikációval egybekötve tartott ájtatosságokon a »Mária-radnai magyar daláregyesület« *Arató Andor* állami tanító karnagy vezetése alatt szép készültséggel működik közre. 1-ső vasárnap dr. *Bundala János* imádságát adta elő *Arató Andor* karnagy és *Oláh Albert* kir. adótiszt. A kar »Egy óhajtás egy dicsőnek« kezdetű Mária-éneket. 2-ik vasárnap *Arató András* kir. járásbírósi irnok, *Engelhardt Ignátz*, *Szlamai Vilmos* és *Ámon Gábor* »Üdvözlégy Mária«, a kar pedig »Boldog Asszony-Anyánk« régi magyar éneket adta elő. A szent beszédeket *P. Hugolin* a szerzet kiváló fiatal tagja tartja; Május 16. és 23-án pedig a Szent Szűzhez szóló magasztos énekeket szintén a daláregyesület fogja énekelni.

* **Egy plebános balesete.** Budapesten a Vámház-köruton, a 6. számú ház előtt, *Szántó István* kocsi vezető, a 427. számú városi villanykocsival elgázolta *Holeskő Ágoston* 34 éves érdi plebánost, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők a II. sebészeti klinikára szállították.

* **Uj vashid a Körösön.** Már körülbelül mástél éve vajudik *Berekbőszörmény* községnek hidügye a *Sebes-Körösön*. A falu és a környék uradalmainak uttalan utakon kellett járniok, hogy átjutva a Körös balpartjára, megtudják közelíteni *Nagyváradot*. Tegnapelőtt már örömprepesve várták a műszaki bizottság bejárásának eredményét. Május 11-én ment ki a bizottság, hogy a műszaki bejárást megejtse. A bizottság tagjai voltak: *Éltető* műszaki tanácsos, miniszteri kiküldött, *Pekánovits Imre* *Sebes-Körös-társulati* igazgató-főmérnök, *Szarvassy G.* *békésgyulai* igazgató folyammérnök, *Vámos I.* államépítészeti mérnök, a járás képviselőjében *Csiffra Kálmán* mezőkeresztesi főszolgabíró, a nagyváradi lat. szert. káptalan képviselőjében *Kacsvinszky Andor* uradalmi intéző, *Dobó Imre* *berekbőszörményi* jegyző és *Hasas Döme* *vizesgyáni* jegyző. A műszaki bejárás és a hid helyének kitűzése 9 órakor vette kezdetét. A bizottság új tervnek az elkészítését határozta el, mivel a hidlábazat 1:30 méterrel alacsonyabb, mint a víznek lehető legmagasabb állása. A 3 lába vasbetonból lesz és a felzete pedig vasból. Körülbelül 60 ezer koronába fog kerülni, amely költséget *Berekbőszörmény* viseli háromnegyed részben és *Vizesgyán* község egynegyed részben. A hid azonban a legnagyobb valószínűség szerint az új terv elkészítésének és jóváhagyásának hosszadalmassága miatt csak a jövő évben kerül építés alá.

* **Kaas Ivor báró állapota.** A ma reggeli lapok egy részében riasztó hírek szólnak *Kaas Ivor* báró állapotáról. Egyik-másik már azt írja, hogy a báró baldoklik. Nagy örömmünkre szolgál annak konstatalása, hogy e vész hírek valótlanak. A báró, aki az éjteltájon lázas volt, éjtélután elaludt s ma délelőtt kilenc óra tájon szinte felrissülve ébredt fel. Egyál-

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad, cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

■ A tavaszi és nyári idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, stb.

■ Valódi keleti szőnyeg, perzsa Indus és smyrna minőségben.

■ Nagy választékban raktárunkon a »Haas«-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbakkal vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutarakokban, ló-pokrócokban nagy raktár.

Szabott árak!

talán nincs ok még az aggodalmak táplálására. A lapok közlései annyira megriasztották a közönséget, hogy már reggel hat óra óta szüntelenül csilingel az István-uti telefon csengője. Szüntelenül tudakozódnak a beteg állapotáról. Maga Eötvös Károly, akit a válságos hír nagyon megriasztott, már reggel hat órakor tudakozódott jó barátja hogylétéről.

* Most már szabad a fegyverkivitel.

A hivatalos lap mai számában ez a miniszteri rendelet jelent meg: A m. kir. miniszteriumnak 1908. évi október 21-én 4747—M. E. szám alatt kelt rendeletével (Budapesti Közlöny 1908. október 22. i. 242. sz. a.) hadiszükségleteknek az osztrák-magyar monarchia két államából, Boszniát és Hercegovinát is beleértve, illetve ezeken keresztül Szerbiába és Montenegróba való kivitelére, illetőleg átvitelére vonatkozólag elrendelt tilalom az osztrák cs. kir. kormányval egyetértve ezennel hatályon kívül helyeztetik. Ezen rendelet azonnal hatályba lép. Budapest, 1909. évi május 11-én. Wekerle Sándor s. k. m. kir. miniszterelnök. Tehát most már szabad fegyvert Szerbiába vinni, miután vége a háborus veszedelemnek.

* **A Körözs áldozata.** Révi tudósítónk adja hírül, hogy tegnap Gégény mellett a Sebes-Körözs partján egy teljesen feloszlott emberi hullára akadt a révi csendőrsvezető, Rácz József. A test már teljesen felismerhetetlen s orvosi vélemény szerint több mint öt hónapja fekszik a víz mellett. A csendőrség jelentést tett az előjárásnak s az megállapította, hogy a hullát a Körözs vetette ki.

* **Gyászhir.** Gaál Lajos székelyhidi kir. járásbírósi telekkönyvvezető életének 54. évében Székelyhiden elhunyt.

* **Eltemette a homok.** Szücs Imre pap-tamási lakos homokért ment a falu mellett levő homokbányába s már csaknem együtt volt a kocsin a szükséges anyag, mikor a saját vigyázatlanságából kifolyólag az aláásott part leszakadt s maga alá temette a legényt. A többi fuvarosok borzadva látták az esetet s rögtön a szerencsétlen segítségére siettek. Mire azonban kiásták, Szücs Imre már halott volt.

* **Az elmaradt tornaversenyek.** Az országos ifjúsági tornaversenyek elmaradásának okairól a lapok a legképtelenebb híreket közölték. Szerepeltek ezen okok között a politikai helyzet, a fővárosi és vidéki járványos betegségek, — legnagyobb zajjal mégis azt az indokolást terjesztették, mely szerint a tornaversenyeknek a báró Barkóczy Sándor által proponált s Tóth János államtitkár által ellenzett szentmise miatt kellett elmaradniuk. Mint a *Katholikus Tudósító* föltétlenül hiteles helyről értesül, ebből a híresztelésből egy betű sem igaz. Bármilyen okos és helyes gondolat volna a tornaversenyeknek ünnepélyes isteni tisztelettel való megkezdése, ezt az ideát senki fel nem vetette, az ellen tehát nem opponálhatnak s emiatt a versenyeket le nem fújták. Az egész históriát ott eszelték ki, ahol hivatás-

szertüleg űzik a báró Barkóczy ellen való hazug hírek kovácsolását. A Kath. Tud. különben úgy értesül, hogy a *miniszterium legközelebb közölni fogja*, hogy minő okok vezették a versenyeket megszüntető rendelet kiadásánál.

* **A legényegyletből.** A legényegylet hangversenyén szerepelt egyes énekkarnak női és férfi tagjaihoz szóló felszólítás. Kedveskedjünk május havában mi is a Magyarok Nagyasszonyának! Egy vasárnap, vagy ünnepnap este énekeljünk valami szép, régi, magyar éneket a Szent László templomban az esti májusi ájtatosságon. Evégből ezután kéri az egylet igazgatója és karmestere a téli hangverseny egyes énekkarnak összes női és férfi tagjait, hogy pénteken este 8 órakor próbára fáradni sziveskedjenek (az énekesnők édesanyjuk kíséretében) az egylet Teleky-utca 13. számú helyiségébe.

* Tejhamisítók a nagyváradai piacon.

Tegnap reggel dr. Barna Ármin városi tb. tisztiorvos vizsgálatot tartott a kispiacra és tejárusok között ismét talált két hamisítót. Az egyik hamisító Szabó Demeterné nagyürögdi, a másik Törzsök Lőrinc szentandrászi tejárusok volt. Az orvos a vízzel hígított tejet elköbözta és a hamisítók ellen a rendőrség megindította az eljárást.

x **Fővárosi zene a »PANNONIA« kávéházban.** E hó 13. és 14-én, csütörtök és péntek este VERES TÓNI híres fővárosi zenekarával kizárólag két hangversenyt tartja.

x **Európa nagy szálloda.** Tulajdonos: Fülöp István Nagyvárad Rákóczi-ut. Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. *Kizárólag saját szüretelésű borok.* Frissen csapolt kőbányai sör. Estéknél cigány-zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Cyrano de Bergerac.
Péntek: Rip-Rip.
Szombat: Elvált asszony.
Vasárnap: d. u. Erdészleány; este Törő Anna (új népszínmű.)

Cyrano de Bergerac. A színház mai előadása mindenképen rászolgál arra, hogy telt házat gyűjtsön egybe. Cyrano de Bergerac versei gyönyörűséget és művészi élvezetet szereznek mindenkinek. Csupa szín és poetikus erő lüktet Cyranónak, az érdekes gascognei párbajhősnek és poétának történetében. Egyetlen modern drámairó sem nyújt olyan szép és igaz képet a precienzse korszakából, mint Rostand, a ki ezzel a darabbal tett szert egyszerre világszerte hírnévre, vagyonra és dicsőségre. — Cyranót Tóth Elek, Roxént Hevesi Mariska játssa.

Vasárnapi premier. A szezonban talán az utolsó premiért látjuk most vasárnap este Maros Gézának Törő Anna című népszínművét

mutatják be. Ez a népszínmű messze felül emelkedik a sablonos romantikus népjátékok felett. A magyar nép életét látta meg az írója, a magyar nép bajait, szenvedéseit, a magyar föld lelkét s értékes megfigyeléseit öntötte igen ügyes és hangulatos történetbe. A népszínműbe Várad Aladár irt népdalokat. A premiéren jelen lesz a szerző is.

Lejárnak a bérletek. Az idei szezon bérletei a jövő hét elején lejárnak. A kisbérletek már vasárnap befejeződtek. Szerdán járt le a C. bérlet joga is. A B. bérlet pénteken, május 14-én jár le, az A. bérlet pedig hétfőn, május 17-én.

EGYESÜLETEK.

(**Az orvosegylet közgyűlése.** A biharmegyei orvos-gyógyszerész- és természet-tudományi egylet folyó hó 15. én, délután 5 órakor, a megyei székház kis tanácstermében tartja rendez évi közgyűlését. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Titkár évi jelentése. Emlékbeszéd dr. Berkovits Miklós felett. Pénztáros évi jelentése. Könyvtáros évi jelentése. Tisztújítás. Esetleges indítványok.

(**A tanító egylet ülése.** A »Biharvámegyei Általános Tanító Egyesület« választmányi tagjait tisztelettel kérjük, hogy folyó év május hó 27. én d. u. 4 órakor a Ritoók Zsigmond-utcai közs. elemi fiúiskolában tartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. A választmányi gyűlés munkarendje: Elnöki jelentések. A »Népközelési Egyesület« pályaművének megbírálása. Pénztáros és számvizsgáló bizottság jelentése. Tagfelvételek. A közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1909. május 9-én. Rátay József egyesületi elnök, Nagy Dezső egyesületi főjegyző. — A napidíj és utiköltségek megtérítésére jogosult tagtársainkat kérjük, hogy kiállított nyugtáikat magukkal hozni sziveskedjenek.

S P O R T.

Király-lövészet.

A nagyváradai polgári lövöldében mult vasárnap délután tartatott meg az idei lövészet megnyitása. Király lövészet és tekeversenyyel egybekötve. Városunk céllövői és a nagyváradai polgári lövész egylet tagjai, ugyszintén szép számú kuglizó társaság vett részt ezen ünnepélyen. A lövészetnél 38 darab értékes nyerményt osztottak a győztes lövészek és kuglizók között. A folyó évre Király lövész, mint a megnyitáson legmélyebb lövő Vomácska József lett 112 fok mély lövéssel ő kapta a díszes király lövész jelvényt. A lövészetnél kilöttek 790 lövést melyből 45 mély lövés 12-ös körbe lőttek Vomácska József 2, Mezey Mihály 2, Török László 2, Knauer Károly 1, Bügler Gyula 1, Dr. Vass Ödön 1. 11-es körbe lőttek Vomácska József 8, Knauer Károly 8, Török László 7, Bügler Gyula 4, Kálmán Sándor 3, Dr. Vass Ödön 3, Mezey Mihály 22.

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
NAGYVÁRAD
FEKETE SAS PASTA

TELEFON 763.

Dijakat nyertek:

*I. Mély lövészetnél. Lövész- király jelvény
Vomácska József.*

Bügler Gyula, dr Vas Ödön, Mezey Mihály, Kálmán Sándor, Kálmán Sándor, Knauer Károly, Knauer Károly, Bügler Gyula, Török László, Kálmán Sándor, Mezey Mihály, Mezey Mihály, Knauer Károly.

II. Körlövészetnél.

Knauer Károly, Mezey Mihály, Török László, Vomácska József, Knauer Károly, dr Vas Ödön, Bügler Gyula, Kálmán Sándor.

III. Tekeversenyénél.

Jelinek Géza, Szakács Antal, Salamon Béla, Szakács Antal, Szakács Antal, Májercsik Ferenc, Jelinek Géza.

Este bankett volt a Sport-pavillonban. — Több felköszöntő hangzott el a lövészegylet serleg kürtje mellett s a kedélyes társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet a Sicherman ügyben.

Régóta huzódik már az a nagyszabású csődper, melynek a Sicherman család a főszereplője. Tegnap végre befejeződött a tárgyalás a törvényszéken, hol *Sicherman* Jakabot és *Sicherman* Endrét vétkes bukás vétsége miatt elítélte a kir. törvényszék.

Az ügy előzményeit már többször megírtuk.

A tegnapi tárgyaláson az ítélet kihirdetésére került a sor, mely szerint vétkesnek mondatik ki *Sicherman* Jakab s hamis bukás vétsége miatt a kir. törvényszék a 92. § alkalmazásával 500 korona pénzbírságra ítéli. *Sicherman* Endrét hasonló vétség miatt 1 havi fogház büntetésre ítéli.

Az ítélet indoklása abban összefoglalva, hogy a nevezett elítéltek annak dacára, hogy tudták, miszerint bukásuk elkerülhetetlen, mégsem kértek csődöt, hanem túrték egyes hitelezők végrehajtását, mi által a többi hitelezőknek tudatosan tetemes kárt okoztak, amennyiben ők semmit sem kaptak vissza követelésükből.

Az ítélettel sem az ügyész, sem az elítéltek nem voltak megelégedve, hanem fellebbezést jelentettek be. Így tehát majd a kir. tábla lesz hivatva újra határozni e bonyolult s régóta huzódó ügyben.

ÁVIRATOK.

Egy család tragédiája.

Bécs, május 12. Tragikus dráma játszódott le tegnap Bécsben. Egy 32 éves munkásnő a 3-ik emeleti ablakból ledobta 2 kis gyermekét, majd maga is utána ugrott s mind a hárman összezuzott testtel kerültek el az utca kövezetén. Mikor ez a szerencsétenség történt, éppen akkor jött haza az iskolából a lezuhant asszony harmadik gyermeke, egy kis első osztályos elemista gyermek.

Mikor meglátta anyját és testvérkéit vérben, összetört tagokkal, zokogva borult a vérző tetemekre.

Elítelt szerkesztő.

Pétervár, május 12. Debrovint, az orosz nép szövetségének elnökét, a Ruszkoje Znamia főszerkesztőjét kormányellenes hamis hírek terjesztése miatt a városi kapitány 3000 rubel pénzbüntetésre ítélte.

Letartóztatott tüzerkaplár.

London, május 12. Konstantinápolyi táviratok szerint Üszkűben a helyzet az ujtörökökre nézve nagyon fenyegető lett. A helyőrség 3 tüzer tisztjét a kik az ujtörök club házáat felgyújtották, letartóztatták. 150 albánból álló csapat Üszkűb környékén táboroz.

A francia postások megkezdték a sztrájkot.

Páris, május 12. A postahivatalnokok tegnap este a hippodromban tartott gyűlésen elhatározták, hogy sztrájkba lépnek. A lyoni pályaudvarról a posta nem indult el, a st-lazarei pályaudvarról csak Havre felé indították el a postát.

Végtárgyalás Lepusiu rendőrfőnök ügyében.

Pétervár, május 12. Ma kezdődött a végtárgyalás Lepusiu volt rendőrfőnök ellen. A tárgyaló termet megtöltötték birodalmi tanácsosok, дума képviselők, szenátorok és tolmácsok. Lepusiu állam ellen elkövetett bűnnel vádolják. A vádlottat halotti csendben vezetik be. Kifogástalan szalon öltözetben van, de 4 hónap óta nagyon megöregedett. Kérte az elnököt, hogy mentse fel feleségét a tanuvallomás alól, amit teljesítettek is.

A német császári pár Pólába.

Póla, május 12. A német császári pár hoinap érkezik ide és ugyancsak holnap Bécsbe mennek. A nóló végén pavilont emeltek a császári vendégek fogadására. A császári pár üdvözlésére Montecucoli gróf tengerészeti parancsnok már ide érkezett. Ma érkezik meg Hohenlohe herceg triezsti helytartó és Potirek hadtestparancsnok.

Az örmény mézszárlások.

Páris, május 12. Cochín képviselő interpellációt jelentett be az örmény-mézszárlások dolgában. Pichon miniszter pénteken fog a kamarában az interpellációra válaszolni.

A reakcionáriusok mozgalma.

Konstantinápoly, május 12. Dedeogácsból 30.000 katonát küldenek Merzsinába, hogy hadjáratot indítsanak a Kis Ázsiai reakcionáriusok és különösen a kurdok ellen, akik borzasztó visszaélést követnek el a Seriatius fogalmával és nagy veszedelemmel fenyegetik a békés la-

kosságot. A kormány teljesen ki akarja irtani ezt a veszedelmes elemet, a hadi költséget a Yildiz kioszkban talált kincsekből fedezik.

Az olasz királyi pár utazása.

Brindisi, május 12. Az olasz királyi pár reggel fél nyolc órakor ideérkezett és a nép lelkes ovációkban részesítette. A királyi pár a Viktorio Emánuele páncélosra szállt.

Az orosz dumából.

Pétervár, május 12. A birodalmi дума esti ülésében a hadügyminiszterium rendkívüli költségvetését 80,841.000 rubel összegben, a költségvetési bizottság javaslata értelmében elfogadta.

A perzsi zavarok.

Tebrisz, május 12. Ain ed Dauleh perzsa kozákokkal gyors menetelésben Baszmincsből Teheránba vonult. Mivel a dzsulfai ut nyitva van, naponta sok száz áruval megrakott tevéket vezetnek Tebriszbe.

KÖZGAZDASÁG.

A köresk. és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tegnap, május 12-én délután tartotta teljes ülést *Huzella* Gyula kir. keresk. tanácsos elnöklése alatt.

A szokásos elnöki jelentések, a titkár és pénztárnok jelentései után a miniszteri leiratokra tértek át s a találmányi szabadalmakról, az ipari minták oltalmáról szóló törvényjavaslatok előadói tervezetét kiadták az elnöki tanácsnak, hogy véleményes jelentését tegye meg a kereskedelmi miniszterhez.

A közutakról és vámokról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét pedig szintén véleményes jelentéssel végett kiadták a kereskedelmi és iparosztálynak, azzal, hogy együttes ülésben vegyék tárgyalás alá a tervezetet.

A nagyvárad pincérszakiskola segély iránti kérvényét kiadták két beltagnak, hogy vizsgálják meg a szakiskola működését s tegyenek jeleket. Ennek alapján határoznak a segélyezés kérdésében.

A miskolczi társkamara a kéziratos üzletek által üzött visszaélések megszüntetésére vonatkozó felterjesztése felett napirendre tértek. azonban a kamara képviselőinek figyelmébe ajánlják, hogy az új ipartörvényjavaslat tárgyalásánál megfelelő intézkedésekről gondoskodjanak.

Nagyvárad város bérkocsivitelj szabályzatánál, úgy az iparos, mint a kereskedelmi osztály javaslatára némi módosítást ajánl a teljes ülés s így irányu véleményt ad Nagyvárad város I. fokú iparhitóságának.

Bihar község betivásárának állatfelhajtással való kibővítését és Okány községben heti sertésvásár engedélyezését a kamara elvi álláspontból, de azért sem véleményezi, mert a község egyiket sem indokolja.

Az önálló magyar jegybank felállítására érdeklődésben az aradi társkamara pártolás céljából megküldött felterjesztése felett napirendre tértek, mert már korábban nyilatkozott meg az önálló bank mellett a kamara.

A kereskedelmi osztály javaslatához képest a teljes ülés hasonló felirattal pártolja a marosvásárhelyi kamarának a sörös hordók tariozási kényszere ellen intézett felterjesztését.

Tudomásul vették és jóváhagyták a kamara

Cipőt

aki OLCSÓT és finomat akar viselni, az forduljon bizalommal **LÖWY D.** cipészhez, aki most nyitotta meg újonnan berendezett üzletét **RÁKÓCZI-UT 22. sz. a** : Simon hangszerész mellett. :

Magasabb szaktudása mellett bizonyít előkelő úri rendelői számtalan elismerése és a m. állami felső tanfolyamokon szerzett kiváló és jeles eredményű bizonyítványa.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel **LÖWY D.** cipésmester **Rákóczi-ut 22 sz.**

1908. évi zárószámadását, amely szerint a kamara múlt évi bevétele 63168 kor., kiadása 52278 kor. volt.

A kolozsvári társkamara átiratát, a hazai kamarák részére ingyen vasúti szabadjegy engedélyezésé iránt, hason szellemű felirattal támogatják.

Az aradi kamara feliratot intézett ugy a kereskedelmi, mint a földmivelésügyi miniszterekhez, amelyekben rámutatnak a bornyilvántartás kötelezővé tétele által a borkereskedőkre háramló veszélyekre s a nyilvántartásra vonatkozó előírások revideálása céljából még május hó folyamán egy ankét összehívását kéri az érdekeltektől. A felterjesztést pártolja a kamara.

A kamara kereskedelmi osztálya Koha Dávid indítványára javasolja, hogy a kamara kérje fel a nagyváradi posta-távirda igazgató ságot, miszerint a nagyváradi kereskedelmi és ipar érdekéből, különös tekintettel arra, hogy a fővárosba csak egyszer van naponta levélközlekedés, Nagyváradon a leveleket este 7 óra helyett 8 órakor szedik ki a posta ládák-ból, továbbá a posta küdemények indulási zárlatát nyomassa ki a posta-távirda igazgató-ság s csekély díjért bocsássa a közönség rendelkezésére.

A teljesülés a kereskedelmi osztály javaslatát azzal tette magáévá, hogy a postaindulási zárlatot a megye nagyobb forgalmu közsegeire néve is készíttesse el.

Az ülés végén dr. Sarkadi Lajos titkár, hivatkozva az érdekeltség köréből a belényesi vasuton életbe lépett új menetrendre vonatkozó panaszokra, indítványozta, hogy tekintettel, miszerint a menetrenden októberig már alig lehet változtatni, írjon fel a kamara a keresk. miniszterhez, hogy a menetrendbe ugyis beállított 3-ik belényesi vonatot mielőbb lép-tasse életbe, akként, hogy ne délelőtt 11 órakor, hanem délelőtt 9 órakor induljon Nagy-váradról s az ellenkező irányból jövő 3-ik vo-natot szintén megfelelő időben indítsák Nagy-váradra. Ennek az az előnye is lenne, hogy csatlakozást nyerne a 9 órás belényesi vonat a többi vicinális vonatokhoz. Az indítványt el-fogadták.

Ezzel az ülés véget ért.

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

41

Vajjon a füsttől sirt-e?

Itt van az ősz természet ölében, melynek vad elfajzásával meg kell küzdenie. Két keze munkájával ülteti be a vadon tanyájába a civilizációt, s ezzel az ész uralmát hozza be, eltörli a regék és álmok csodatevő erejét. Pedig, hátha mint Ádámnak bal oldalbordájából, aként neki álmaiból alkotna a teremtő egy nőt pályatársul!

Az ember lenne, de nem óhajtaná a teremtő formájára, hanem csak Ilona alakjára. A tűz felett átta lebogni Ilonát, mint egy hindu hercegasszonyt, mellette lépte ravatait, egy hindu hercegé. Ha ez való volna! Őt a fenjéi elégetik a nőt. Ez a hindu herceg

lenne az Ilona ábrándja és ő megszőktetné Ilonát, ide erre a szigetre, száz fejú sárkány sem lenne képes elragadni őt tőle. Ha olyan haszontalanság is az ábránd, mint termés között a dudva, a tűz elégetni nem képes, a láng csak éleszti . . .

És ez a láng örökké fog szívében lobogni. Kioltaná el? Ki zavarná? Itt élő lény nincsen. Hiában szólna a teremtő, hol vagy ember? Megkísértette és ő szólt: — Hol vagy ember?

— Ki hívott? ismétlé egy mély sirbolt-szerű hang.

Barnabás elindult a hang felé. Először azt hitte káprázik. Ujra ismétlé: Hol vagy ember?

— Ne kísérsd türelmemet; itt vagyok.

Felkapott egy nádkévé, a felét meggyújtotta s alig száz lépésnyire egy alak hevert olyan szurtosan, mint egy cigány.

Barnabás, ki bejárta az egész országot, rögtön ráismert, hogy az öreg férfi pákász. Pákászoknak tudvalevőleg a törzsökös magyar nép azokat nevezi, kik a nádasokban a nádasokból élnek.

— Ki vagy? kérdé Barnabás.

— Boldogtalanból lett boldog.

— Hogy érted ezt?

— Nem szorulok senkire, nincsen senkim, egyetlen társam a magányosság.

— És ez hü barát? Nem csal meg?

— Fiatal ember, én is voltam olyan, miat te. Tévedtél, beteg vagy, itt meggyógyult s átengeded újra nekem a magányosságot, mert neked ehhez nincsen jogod. Ne zavard üzletemet . . .

— Beszélj agg ember, jól esik hallanom szavad. Taníts meg mesterségedre.

— Az én mesterségem könnyű és mégis nehéz. Elmondom; kísérj figyelemmel, ha bírsz, Kirakom vesszem és varsáim csiknak, hálnak. sárféregnek, pusztá kézzel fogod el a piócát, Csapófával, törrel fogok el mindennemű vizi-madarat. Kiszedem a bibicék, vadludak, vad-rucák, szárcsák fészkeiből a tojást. Vizi porondokon őrzöm a nyáját. Kis ladikomon fenn-tartom a közlekedést. Vezetem a vadászt messziről, repüléséről felismerem a vizi-madarat. Nem vagyok másba szerelmes, csak a fehér kócsagba.

Fel is mutatott egy szép kócsagtoil-csomót fással összekötve, nádcsőbe dugva.

— Látod, ez az ártatlanság színe — mondá — mikor már az ártatlanságban nem hiszel, akkor van jogod mesterségembe kontárkodni. Hiszel-e, bizol-e valakiben?

— Még nem csalódtam mindenkiben . . .

— Akkor menj vissza az életbe és ne üzd az én mesterségemet, mert ide valakit vagy születése, vagy átkos sorsa csatol le. Én nem itt születtem. Fényes termekben éltem valaha és idáig züllöttem el. Most sajnálom, hogy nem ringott bölcsőm itt egy nádboz köztve, mint a fiatal pákász gyermeké. Nem lennék okos, nem lennék bölcs, de boldog, mert ezen a szigeten, ebben a mocsáros tengerben nem születik vágy, óhaj, remény, ábránd és szerelem. Az emberek itt a szerelmet is csellel fogják és tovább adják haszonnal mi hamarább . . . A meghason-lott kedély itt kibékülhet magával és újra ke-b-lére ölelheti a világot . . . Pihenj ifju ember és távozzál el furdni . . . Ne gyilkold meg ábrándképeid. Nem akarok itt élőlényt látni. Meddig zavarsz?

— Sajnálom, hogy egy percig is zavar-talak, de az a sziget telekönyvileg a bátyámé, nem hittem, hogy a fájdalom vezetett rá zálog

jogot. Nem tanultam a munkát, itt akarom megtanulni, könnyelmű valék, javulni óhajtok. Országot teremtek, mint Robinson, azután át-adom neked. Csak egy hónapig engedj itt maradnom. . . .

— A sziget a tetek, de a csend, a né-maság, az áhitattaljes magány az enyém. Ne fosszatok meg tőle kedves jó emberek. Segit-ségedre leszek munkádban. Tanítalak arra, mit a madaraktól és a vizi-féregektől tanultam, de mikor készen vagyunk, menj és ennek a szigetnek magányát vagy boldogabban vagy boldogtalanabban zavar meg! Bizzál magad-ban, eszeddel hűtsd le szivedet, ne a fényt vizsgálj, de az árnyékot. Isten veled! Viszont-látásig, holnap ilyenkor.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCEKICS GYULA.

Valódi perzsa szőnye-
gek feltűnő olcsó ár-
ban árusítatnak Nagy-
Várad, Rákóczi-ut 3.

NYILTÉR.

Képeslap nagy áruház!

Benkő Artur

könyv- és papirkereskedése
Modern Antiquariuma

Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

Helyi és vidéki telefon szám 870.

Állandóan raktáron vannak a világ-irodalom újabb és nevezetesebb termékei, melyekből kívánatra megtekintésül is küldök. Hazai-és külföldi jogi és technikai munkák, dísz-és ajándék-művek, ifjusági iratok, képekonyvek, regények gazdag raktára. Tan- és segédkönyve, továbbá az összes tanintézetekben szükséges könyvek nálam előnyösen és gyorsan beszerezhetők. Elfogad megbízást könyvtárak berendezésére és felszerelésére, meglévők kiegészítésére és állandó karbantartására, ugyszinte előfizető-séket a világ összes lapjaira a leggyorsabb kézbesítés mellett. (Ódon) Antiquarium könyvek fél áron. Papíráruk, levélpapír, díszdobozok. Zeneműraktár. Irószerek és modern iroda be-reudezések nagyválasztékban.

: MEGNYILT :

UJHELYI RÓZA

Rákóczi-uti kalap különlegességű üzlete.

hol naponta érkeznek a legutolsó divatú valódi párisi és bécsi modellek, melyek vásárlási kényszer nélkül álla-

nak a vevő közönség rendelkezésére, ugyszintén, ::

harisnya, ernyő és keztyű különlegességek.

ÁCS SÁNDOR

épület-lakatos és szerelő

NAGYVÁRAD, KÖRÖS-UTCA 9. SZÁM.

Elvállal és készít mindennemű vasmunkákat. Szakszerűen javít és szerel vidékre is kúttakat, szivattyukat, fecskendőket és fürdőberendezéseket, valamint szőlő-permetezőket.
:: Meghívásra megjelen és díjtalanul szolgál tervekkel és költségvetéssel. ::

Telefonszám Kállay asztalosnál 878. — Tanulók felvétetnek.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok, tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál
Szent János-utca 25. szám ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknel, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebeli sejtiszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbanálmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknel, sárgaság és epeköveknel, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **Izzap** fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnaponként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirda, interurban telefon.

Curtaxe és zenedij nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

A 4 százalékos korona járadék
június 1-én esedékes szelvényeit

már május 20-tól kezdő-
:: dőleg költségmentesen ::

váltja be a

*Biharmegyei kereske-
delmi ipar- és termény-
hitelbank.*

Nyári cikkek

u. m.: Angol zefir, francia delain, himzett moll, színes vászon, di-
vatos mosók és batisztok nagy választékban megérkeztek és kaphatók

■ HETI vagy HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE ■

Löwy P. és Társa cégnél Nagy Sándor-utca
(Weiszlovits-ház.)

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér, Vastagabb betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
— Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Egy

használt puld és pénztár-
asztal eladó. Nagyváradi
Hitelbank Kossuth Lajos-u.

Egy

jó állapotban levő salon-
garnitúrát keresek megvé-
telre. Cím elap kiadójában
megtudható.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat
a Szent László-nyomda ké-
szít. Nagyváradi, Szilágyi
Dezső-utca.

Tündérbert

Paizs Béla vendéglője a
Világközepéhez Bethlen-
utca. Egész éjjel nyitva.
Frissen csapolt sör. Tisz-
tán kezelt borok. Hideg
és meleg konyha. Családok
részére külön szálló luga-
sok. Kötő tekepálya.

Lakás

keresőknek ajánljuk pró-
bálkozzanak meg a Tiszán-
tul apróhirdetéseivel.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a leg-
jobbak.

4796—1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás
folytán folyó évi május hó 27 ik napján d. e.
10 órakor a városház bizottsági termében az
alább felsorolt vállalatokra árlejtést fogok
tartani.

1. A város részére 1910, 1911. és 1912.
években szükséges mintegy 2000 köbméter
kemény türe — mialatt csér-, tölgy-, bükk-
és gyertyánfa érteendő — szállításra. A bánat-
pénz 1000 korona.

Ajánlattevők ezen vállalatnál kötelesek
megjelölni, hogy az említett faemek közül
melyiket s mennyi köbméterenkénti egységár
mellett vállalja.

2. A város részére 1910., 1911., 1912
években szükséges nyomtatványok és vámje-
gyek készítése és szállítása. Ezen vállalatnál a
nyomtatványokra és vámjegyekre együttesen és
külön-külön is tehető ajánlat. — A bánatpénz
a nyomtatványokra 1000 kor. a vámjegyekre
500 kor.

3. A város részére 1910, 1911. és 1912.
években szükséges könyomdai munkák előáli-
tása és szállítása. A bánatpénz 300 korona.

4. A város részére 1909. július 1-től 1912
december 31 ig terjedő időben szükséges
irodaszerek szállítására. A bánatpénz 400 ko-
rona.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem
szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló
nyugta, vagy ennek közzegzől-g hitelesített
másolata csatolandó az ajánlathoz. A bánatpénz
készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban
tehető le. Ajánlatok csak írásban alulírott ke-
zéhez 1909. május 27 ik napjának délelőtt 10
óráig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bé-
lyeggel látandók el és csak a szabályszerűen
kiállított és pecséttel lezárt sértelem borítékban
elhelyezett és közvetlenül, vagy a posta útján
beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.
A borítékban megjelölendő azon munkálat, illetve
vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fenti 1—4 tétel alatt megjelölt vállalatra
néve költetik, hogy ha vállalkozó itten
állandó lakással és üzlettel nem bírva, úgy
állandóan Nagyváradon lakó megbízottiról kö-
teles gondoskodni s ennek nevét ajánlatában
megnevezni tartozik.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan
kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az
egységárakat ösmeri s azokat magára nézve
kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendelet a hazai
gyártmányok, magyar honos műszaki erő s b.

alkalmazására vonatkozó rendelkezései, minden
ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt teit ajánlata azonnal és mind-
addig kötelezi, míg az ajánlatok felett végie-
ges döntés megtörténik. ellenben Nagyvárad
városát csakis az árlejtés eredménye felett
hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlataik benyújtása-
kor a várossal még üzleti összeköttetésben nem
állottak, illetve a városi hatóság előtt még is-
meretlenek, tartoznak szállítóképességüket és
megbízhatóságukat azon kereskedelmi és ipar-
kamara bizonylatával igazolni, melyhez vállala-
tuk telepe szerint tartoznak. A város közö-
sége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett
ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet
nélkül szabadon választhasson, újabb árverést
tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabad köz-
ből is kiadhassa.

A fenti vállalatra vonatkozó feltételek és
egység árak alulírott kivataios helyiségében a
hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1909. apr. 29.

Komlóssy József tan.,

mint az árverési küldöttség elnöke.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Simu izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fény-
képes z i á m p á k, ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok.

izzólámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← csillár-raktárunkat →
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig min. en nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővit-
ését, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szén-
pálcák szállítását, berakását és minden e
szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

A Püspökfürdő

május hó 1-én

a nagyközönség számára megnyilt.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségekben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközleke-
dés naponta hatszor a nagyváradi állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. A szállodában
teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben újonnan berendezett, nagyszabású uszoda.
A Fürdővonatok máttól kezdve közlekednek.

Mivel számosabb látogatást kér

Kernáts János fürdőbérlo.

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butor a való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi ízlés! Olcsó árak!
Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Nemzeti Szálloda

Nagyvárad, Kert-u.

SZÁLLODA. . . ÉTTEREM.
KÁVÉHAZ.

:: ÓRIÁSI KERTELYISÉG ::

**Nagyvárad egyik leg-
szébb kerthelyisége meg-
nyílik a legközelebbi va-
sárnap.**

KATONAZENE.

KITÜNŐ HEGYI ÉS FAJBOROK

KÖBANYAI VILÁGOS ÉS
:: BARNÁ SÖR ::

ELSŐRENDŰ MAGYAR
:: KONYHA ::

ZÓNAREGGELI,

FIGYELMESKISZOLGÁLÁS

Tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

bérlő.

MINDENEMŰ

BUTOROK

Telefon 517.

háló- ebédlő és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet üzlet megszüntetése folytán **legolcsóbban** :: vásárolható ::

Telefon 517.

Stern Vilmos

kárpitos és butorüzletében

Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

Molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tetszemen kibővítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz- és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogást kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlet Fő-utca 7. szám.

Telep Körös utca 32 (Saját-ház.)

Fudally Bálint

férfi szabó

lakását **Sal Ferenc-utca 14. sz.**

alá helyezte, ahol a legújabb anatómiai szabás, szolid határozott árak mellett esznek a mélyen tisztelt urak kiszolgálva.

Teljes tisztelettel

FUDALLY BÁLINT

Sal Ferenc-utca 14. szám.

Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaralattás

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy szőrmeáruikat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyeget stb. nyaralattás végett esakis szakmabeli egyéneknél méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra bármikor felmutatható legyen, a nyaralások tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején haza szállítatom. A raktárom s üzletem a károk ellen biztosítva van, azért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát. Tisztelettel

ZIMÁNYI ANDRÁS

szücs mester.

Színház-u. 4. sz. Dr. Adorján Emil-ház.

Sziládky Ernő

uri szabó

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. szám.

Telefon szám: 254.

Tiszteletteljesen hozom nagyrebecsült megrendelőim és a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy 12 év óta Rákóczi-ut 3. sz. a. (Weiszlovits-házban) levő

uri szabó üzletemet

ugyanesak a **Rákóczi-ut 9. szám alá** (volt Bartsch) Óváry-palotába **helyeztem át.**

Midőn ezen körülményt szives figyelmébe ajánlom, kérem rendelkezéseite továbbra is hozzám juttatni.

Uj üzletembe már megérkeztek a legdivatosabb valódi hazai és angol gyártmányu tavaszi és nyári szöveteim.

Kiváló tisztelettel

SZILÁDKY ERNŐ.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és főtisztelendő papságot, hogy f. évi június hó 1-től üzletemet a megnagyobbodott forgalom folytán Szent János-utca 32. sz. alá saját házamba helyezem át, ahol a **legjutányosabb** árban készíték a legújabb bel- és külföldi szövetekből papi- és polgári ruhákat és azonkívül állandóan raktáron fogok tartani a **legolcsóbb** árban kész férfi és fiu ruhákat, gallérokat és papi köpenyeget stb.

Számos látogatást és megrendelést kér

Vajnovszky Károly

papi- és polgári szabó.

Biró István

cipész mester

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásukat. És **egyéves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legjutányosabban. —

Olcsó árak!

Pontos munka!

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona.

Ára 1—1 korona

Kapható:

FARKAS ISTVÁN „Arany-Sas” gyógyszer-tárában Nagyváradon, Szent László-tér,

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak főhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota)

Tanuló felvétetik.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést,
mázolást, tapétázást és min-
den e szakmába vágó mun-
kát olyan árban, melyért
= senki el nem készíti. =

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalant!

Ára 80 fillér.

Kapható az »ARANYSAS« gyógyszerárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

**MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA-
TOS GYÓGYEREDMÉNYEKA**

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor:ese:hólyagés
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Kapható Wurst József tés. en.
csemegi- és ásványvíz kereskedé-
sében N. V. utca Felt. u. 7. sz.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradi tisztviselő fogyasztási szövetkezet
szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

**Egy szép új
félemeletes ház eladó.**

(A házban pékséghez szükséges kemence van.)

Bővebbet a **Belvárosi Takarékpénz-
tárnál Rákóczi-ut 9.**

*Ő csász. és Apost. kir. Felségének Legfelsőbb elhatározása
folytán a polgári jótékony célokra szánt*

XXXIX-İK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTEK.

Ezen az Osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyellen pénzsors-
játék 18.299 nyereményt tartalmaz készpénzben 513.600 korona összegben

A főnyeremény **200.000** korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1909. június 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a.,
továbbá a lottógyűjtődékhelyben, dohánytőzsdekhelyben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzle-
tekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen
küldetnek szét.
A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztály).

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.**MAGYAR BANK**

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota.

Üzletfeleink érdekében egy nagyobb fővárosi
jelzálogbankkal állandó összeköttetésbe lépve,
abban a helyzetben vagyunk, hogy

nagyváradi házukra,

továbbá Biharmegyében levő földbirtokokra
kedvező feltételek mellett

10, 20, 25, 40 vagy 50 éves

törlesztéses kölcsönöket
adhatunk.

Már bekebelezett 6 százalékos vagy ezt meg-
hala ó kamatozású kölcsönöket

olcsóbb kamatu

törlesztéses kölcsönre helyeg- és illetékmentesen
átválttatunk.

Mindenmű felvilágosítással intézetünk jel-
zálog osztálya készségesen szolgál.